

کنوانسیون ایمنی هسته‌ای

مقدمه

طرفهای متعاقد
با آگاهی از اهمیتی که جامعه بین‌المللی برای حصول اطمینان از این که استفاده از انرژی هسته‌ای، ایمن، دارای، ضابطه‌مندی صحیح و سازگار با محیط زیست است، قائل می‌باشد؛
با تاکید مجدد بر لزوم ادامه ارتقاء سطح بالایی از ایمنی هسته‌ای در جهان؛
با تاکید مجدد بر اینکه مسئولیت ایمنی هسته‌ای بر عهده کشوری است که در مورد تاسیسات هسته‌ای دارای صلاحیت می‌باشد؛
با تمایل به ارتقاء فرهنگ ایمنی هسته‌ای موثر؛
با آگاهی از اینکه وقوع حوادث در تاسیسات هسته‌ای دارای اثرات بالقوه فرامرزی می‌باشد؛
با در نظر گرفتن کنوانسیون حفاظت فیزیکی از مواد هسته‌ای مورخ ۱۹۷۶ (۱۳۵۵)، کنوانسیون اعلام به موقع حوادث هسته‌ای مورخ ۱۹۸۶ (۱۳۶۵) و کنوانسیون کمک رسانی در صورت وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت پرتوشناسی (رادپولوژیکی) مورخ ۱۹۸۶ (۱۳۶۵)؛
با تایید اهمیت همکاری بین‌المللی برای ارتقاء ایمنی هسته‌ای از طریق ساز و کارهای موجود دو و چند جانبه و ایجاد این کنوانسیون تشویقی؛
با تصدیق این که این کنوانسیون متضمن تعهدی جهت اجرای اصول بنیادین ایمنی برای تاسیسات هسته‌ای به جای استانداردهای تفصیلی ایمنی می‌باشد و این که رهنمودهای تدوین شده بین‌المللی برای ایمنی وجود دارد که هر چند وقت یکبار به هنگام شده و بنابراین می‌تواند راهنمایی لازم را در مورد روش‌های جدید نیل به بالاترین سطح از ایمنی فراهم آورد؛
با تایید نیاز به شروع فوری برای تدوین کنوانسیون بین‌المللی در مورد مدیریت ایمن پسماند پرتوزا، به محض آنکه فرآیند جاری به منظور تدوین اصول بنیادین ایمنی مدیریت پسماند به توافق وسیع بین‌المللی منجر شود؛
با تصدیق سودمندی فعالیت‌های فنی بیشتر در ارتباط با ایمنی بخشهای دیگر چرخه سوخت هسته‌ای و اینکه این فعالیت می‌تواند به موقع، تدوین اسناد بین‌المللی فعلی یا آتی را تسهیل نماید؛
در موارد زیر به توافق رسیدند:

فصل ۱- اهداف، تعاریف و حیطه کاربرد

ماده ۱- اهداف

- اهداف این کنوانسیون عبارتند از:
- ۱- نیل به سطح بالایی از ایمنی هسته‌ای در جهان و حفظ آن از طریق افزایش اقدامات ملی و همکاری‌های بین‌المللی، از جمله در صورت اقتضاء همکاری‌های فنی مرتبط با ایمنی.
  - ۲- ایجاد و نگهداری دفاع مؤثر در تاسیسات هسته‌ای در مقابل خطرات بالقوه پرتوشناسی (رادپولوژیکی) به منظور حفاظت از اشخاص، جامعه و محیط زیست در برابر اثرات زیانبار پرتوهای یونساز ناشی از چنین تاسیساتی.
  - ۳- جلوگیری از حوادث دارای پیامدهای پرتوشناسی (رادپولوژیکی) و کاهش چنین پیامدهایی در صورت رخداد.

ماده ۲- تعاریف

از نظر این کنوانسیون:

- ۱- «تاسیسات هسته‌ای» برای هر طرف متعاقد به معنای هر نیروگاه قدرت هسته‌ای غیر نظامی زمینی تحت صلاحیت آن طرف از جمله انبار ذخیره، موسسات آمایش و جابجایی مواد پرتوزا که در همان مکان قرار دارد و به طور مستقیم

با عملیات نیروگاه هسته‌ای مرتبط است. در صورتی که تمام اجزای سوخت هسته‌ای به طور دائم از قلب راکتور برداشته شده و طبق دستورالعمل‌های مصوب به صورت ایمن، ذخیره‌سازی شده و برنامه‌ای برای برچیدن تاسیسات، مورد توافق نهاد نظارتی قرار گرفته باشد، نیروگاه مزبور، جزء تاسیسات هسته‌ای محسوب نمی‌شود.

۲- «مرجع نظارتی» برای هر طرف متعاقد به معنای هر نهاد یا نهادهایی می‌باشد که دارای اختیار قانونی از سوی آن طرف متعاقد جهت اعطای پروانه یا قانونمند نمودن مکان یابی، طراحی، احداث، راه‌اندازی تاسیسات، بهره‌برداری یا برچیدن تاسیسات هسته‌ای می‌باشد.

۳- «پروانه» به معنای هر نوع اجازه‌ای است که به وسیله نهاد نظارتی به متقاضی که دارای مسئولیت برای مکان یابی، طراحی، احداث، راه‌اندازی، بهره‌برداری یا برچیدن تاسیسات هسته‌ای است اعطاء می‌گردد.

ماده ۳- حیطه کاربرد

این کنوانسیون در مورد ایمنی تاسیسات هسته‌ای اعمال می‌شود.

فصل ۲- تعهدات

الف- مقررات عمومی

ماده ۴- اجرای اقدامات

هر طرف متعاقد باید در چهار چوب قوانین ملی خود، اقدامات قانونی، نظارتی، اداری و دیگر اقدامات مورد نیاز را برای اجرای تعهدات خود به موجب این کنوانسیون اتخاذ نماید.

ماده ۵- ارائه گزارش

هر طرف متعاقد باید پیش از هر اجلاس موضوع ماده (۲۰)، گزارش اقدامات انجام شده خود را جهت اجرای هر یک از تعهدات این کنوانسیون، برای بررسی ارائه نماید.

ماده ۶- تاسیسات هسته‌ای موجود

هر طرف متعاقد باید اقدامات مقتضی را اتخاذ نماید تا اطمینان حاصل کند که ایمنی تاسیسات موجود در زمان لازم الاجرا شدن این کنوانسیون برای آن طرف متعاقد در اسرع وقت مورد بازبینی قرار می‌گیرد. در مواقع ضروری طبق سیاق این کنوانسیون طرف متعاقد باید تضمین نماید که تمام اصلاحات عملی متعارف را با بی‌درنگ برای ارتقاء ایمنی تاسیسات هسته‌ای انجام دهد. اگر چنین ارتقایی تحقق نیابد برنامه‌هایی برای بستن تاسیسات هسته‌ای باید در اسرع وقت ممکن اجرا شوند. زمانبندی بستن تاسیسات باید با در نظر گرفتن مسایل مربوط به انرژی و جایگزین‌های احتمالی و نیز تاثیرات اجتماعی، زیست محیطی و اقتصادی آن باشد.

ب- قانونگذاری و تدوین مقررات

ماده ۷- چارچوب قانونی و مقرراتی

۱- هر طرف متعاقد باید یک چارچوب قانونی و مقرراتی را جهت نظارت بر ایمنی تاسیسات هسته‌ای ایجاد و حفظ نماید.

۲- موارد زیر باید در چارچوب قانونی و مقرراتی پیش بینی شود:

(۱) ایجاد مقررات و الزامات ایمنی ملی حاکم؛

